

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Ryby a soudců JUDr. Ludmily Sandnerové a Mgr. Milana Taubera ve věci žalobců: **a) Ing. P. K.**, bytem T., zast. JUDr. Martinem Hádkem, advokátem v Praze 4, Trnková 1864/22, a **b) Ing. L. K.**, bytem Č., zast. Mgr. Danielem Tetzeliem, advokátem v Praze 4, Vápencová 569/13, proti žalovanému: **Ministerstvo obrany**, Praha 6, Tychonova 221/1, adresa pro doručování: Agentura pro právní zastupování, Praha 6, nám. Svobody 471/4, o přezkum rozhodnutí ministra obrany ze dne 20. 5. 2013 č.j. 125/2013-1140,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ministra obrany ze dne 20. 5. 2013 č.j. 125/2013-1140 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci a), Ing. P. K., na náhradě nákladů řízení částku 11 228,- Kč do rukou zástupce žalobce a), JUDr. Martina Hádky, advokáta, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci b), Ing. L. K., na náhradě nákladů řízení částku 11 228,- Kč do rukou zástupce žalobce b), Mgr. Daniela Tetzeliho, advokáta, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci se domáhají zrušení rozhodnutí ministra obrany ze dne 20. 5. 2013 č.j. 125/2013-1140 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým byla zamítnuta jejich odvolání ve správním řízení a zároveň bylo potvrzeno rozhodnutí náčelníka Vojenské policie ze dne 6. 12. 2012 č.j. 26-10/66/2011-5104 (dále jen „*rozhodnutí správního orgánu prvního stupně*“). Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byla oběma žalobcům uložena

povinnost uhradit České republice – Ministerstvu obrany náhradu škody podle § 101 odst. 1 a § 107 odst. 1 a 3 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále „*zákon o vojácích z povolání*“), pokud jde o žalobce ad a), a podle § 103 a § 107 odst. 1 a 3 zákona o vojácích z povolání, pokud jde o žalobce ad b), a to každému z nich ve výši 15 997,- Kč.

Řízení vedená o původně samostatně podaných žalobách obou žalobců byla spojena podle § 39 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s.ř.s.“) ke společnému projednání.

Žalobce a) namítá, že mu byla stanovena povinnost zaplatit České republice škodu ve výši 15 997,- Kč v rozporu s platnými právními předpisy a bez právně relevantního důvodu a že ze strany žalovaného, resp. správního orgánu prvního stupně, není nijak doložena skutečná doba pořízení materiálu, jehož údajně nezákonným zrušením měl žalobce a) způsobit České republice škodu. Postup služebního (resp. správního) orgánu prvního stupně vykazuje vady v dokazování skutečné výše škody, a to ve vztahu k datům skutečného pořízení předmětného majetku, tedy zda byl pořízený a později zrušený majetek skutečně v záruční době. Prvostupňový orgán, byť mu to odvolací orgán uložil, nepředkládá doklady, podle nichž byla provedena amortizace a stanovena škoda na majetku. K tomuto žalobce a) podotýká, že výše uvedené vady byly již dříve správnímu orgánu prvního stupně vytýkány odvolacím orgánem, avšak zmíněné procesní vady správní orgán prvního stupně opětovně nezhojil.

Žalobce a) dále odmítá tvrzení, že jako velitel útvaru neplnil své povinnosti a nekontroloval výkon služby svých podřízených. V této souvislosti uvádí, že prováděl kontroly svých podřízených v souladu s právními předpisy a o těchto kontrolách byl vždy učiněn zápis. Ani ze strany jeho nadřízených nikdy nebyly shledány jakékoli nedostatky v tomto směru.

Podle žalobce a) nebyly splněny podmínky pro dovození jeho odpovědnosti za škody na rušeném materiálu. Avšak i kdyby tyto podmínky splněny byly, žalobce ad a) se pozastavuje nad výší uložené náhrady škody. Správní orgán prvního stupně konstatoval, že jednání žalobce ad a) bylo nedbalostní, nikoli úmyslné. Podle § 110 odst. 1 zákona o vojácích z povolání lze náhradu škody způsobené z nedbalosti určit nižší částkou, než je škoda skutečná. Při určování výše náhrady škody se přitom v souladu s odstavcem 3 téhož ustanovení přihlédne zejména k plnění služebních povinností ze strany vojáka, ke společenskému významu škody, povaze škody a k tomu, jak ke škodě došlo. S ohledem na absenci jakéhokoli kázeňského potrestání žalobce ad a) v době jeho výkonu služby a s ohledem na velmi kladná hodnocení jeho osoby, jakož i na skutečnost, že obdržel mnoho kázeňských odměn má žalobce ad a) za to, že správní orgány měly k této skutečnosti při určování výše náhrady vzniklé škody přihlédnout.

Závěrem žalobce a) namítá, že daná věc je již promlčená, a to v jednom z dílčích skutků dne 28. 2. 2011 a ve druhém dne 27. 10. 2011.

Žalobce b) namítá, že napadené rozhodnutí je nedostatečné a nepřezkoumatelné, protože skutkový stav, který vzal odvolací služební orgán za základ, nemá oporu ve spise, a tím byl žalobce b) zkrácen na svých právech. Odvolacímu služebnímu orgánu vytýká, že se služební orgány nevypořádaly s jeho tvrzením, že žádnou škodu nezpůsobil neboli že v důsledku jeho jednání žádná škoda nevznikla. Uvádí, že napadeným rozhodnutím bylo přezkoumáváno rozhodnutí o náhradě škody, které vychází z předpokladu, že žalobce b) jako předseda komise

ustavené pro rušení materiálu nedodržel závazný postup rušení materiálu. Připomíná, že v napadeném rozhodnutí, ani v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně není popsán závazný postup pro rušení materiálu ani odkaz na příslušný právní předpis, kterým se měl řídit. V jednom případě měly být zrušeny polohovací a posilovací lavice, ačkoli podle služebního orgánu byly ještě v záruce. Ve druhém případě pak nábytek, ačkoli u něho nebyla podle služebního orgánu vyčerpána stanovená norma životnosti. Vyřazení materiálu z užívání nebylo z rozhodnutí vydaného žalobcem, nýbrž bylo vygenerováno Informačním systémem logistiky (dále „ISL“). Rozhodnutí o zrušení materiálu bylo podle žalobce b) pouze administrativním aktem vycházejícím ze zjištěného stavu lavic, které podle názoru komise nebyly schopny dalšího užívání, ať již ve stavu, v jakém se nacházely, či po provedení oprav. Žalobce ad b) neměl povinnost zkoumat (pátrat) po tom, kdo, kdy a jakým způsobem rušený materiál poškodil.

Žalobce b) namítá, že výrok správního orgánu prvního stupně je vnitřně rozporný, kdy rozhodnutí ho činí odpovědným za to, že zrušil a nechal fyzicky zlikvidovat materiál, který nevyčerpal stanovené normy životnosti, a zároveň za to, že neohlásil svému nadřízenému nedostatky zjištěné při výkonu služby, nezakročil proti poškozování majetku, a to jako voják a odborný orgán, u kterého se předpokládá širší znalost právních a vnitřních předpisů, které se zabývají hospodaření s majetkem. Tímto nedostatkem se odvolací orgán ve svém rozhodnutí nijak nezabýval. Vnitřní rozpor rozhodnutí správního orgánu prvního stupně spatřuje žalobce b) v tom, že z něho není zřejmé, v jakém jednání žalobce b) správní orgán prvního stupně (a posléze žalovaný) spatřuje porušení právních povinností, když je žalobci b) na jednu stranu vytýkáno, že zrušil a fyzicky zlikvidoval materiál, který mohl a měl být nadále užíván a nesměl tak být zlikvidován (přičemž však nebylo správními orgány prokázáno, že předmětný materiál nebyl poškozen tak, aby mohl být nadále využíván), a na druhou stranu je mu vytýkáno, že mohl a měl zjistit poškozování později zrušeného materiálu a toto poškozování oznámit nadřízenému. Nehledě na skutečnost, že závěr o tom, že žalobce b) nezakročil proti poškozování majetku a neohlásil svému nadřízenému nedostatky zjištěné při výkonu služby, nemá oporu v provedeném dokazování.

Žalobce ad b) zároveň upozorňuje, že ve správním řízení nebylo nijak prokázáno, že škoda na předmětném materiálu vznikla v době, kdy on za tento materiál nesl odpovědnost. Pokud na předmětném materiálu vznikla škoda (tento materiál byl poškozen), pak podle žalobce b) odpovědnost za takto způsobenou škodu nesl ten, kdo ji způsobil a nikoli žalobce b). Ve správním řízení naopak bylo prokázáno, že např. polohovací a posilovací lavice, které byly součástí rušeného materiálu, byly poškozeny používáním. Odpovědnost za škodu na těchto lavicích tak může nést jen ten, kdo tyto lavice poškodil a nikoli žalobce b).

Žalobce b) má za to, že nepochybil, když jako předseda komise pro zrušení materiálu navrhl předmětný materiál ke zrušení, neboť norma o formální životnosti materiálu nemůže zakázat, aby v případě poškození materiálu nemohla komise stanovená pro zrušení materiálu navrhnout takový materiál ke zrušení. Žalobce b) k tomu podotýká, že již během správního řízení (při svém výslechu konaném dne 27. 5. 2011) uvedl, že datum pořízení materiálu uvedené v elektronické evidenci Ministerstva obrany neodpovídá datu jeho skutečného pořízení, neboť fakticky byl předmětný nábytek (MU 4.2) pořízen dříve. Pokud služební orgány shledaly v jednání žalobce porušení právní povinnosti, pak podle žalobce b) mezi tímto porušením a vznikem škody abscentuje příčinná souvislost. Podle žalobce b) je třeba zjistit datum skutečného pořízení materiálu a od tohoto data počítat životnost materiálu. Správnímu orgánu se nepodařilo doklady od předmětného materiálu dohledat, nebylo tak zjištěno datum skutečného pořízení předmětného materiálu a nebyl tedy ani zjištěn počátek

běhu doby životnosti předmětných materiálů. nelze-li zjistit skutečné datum koupě zrušeného materiálu, nelze postavit najisto datum, kdy měla skončit doba jeho životnosti. V důsledku toho nelze vypočítat ani amortizaci materiálu a stanovit škodu.

Podle vyjádření žalovaného se služební (správní) orgány prvního i druhého stupně plně vypořádaly se všemi námitkami žalobců a jejich rozhodnutí jsou v souladu se zákonem. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žalob.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Ve věci samé rozhodl soud bez nařízení jednání, neboť s tím účastníci souhlasili (§ 51 odst. 1 s.ř.s.). Obě žaloby shledal důvodnými.

Ze správního spisu vyplývají následující skutečnosti:

Dne 30. 6. 2008 a dne 27. 10. 2008 byla vydána rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti nemovitého majetku státu, uvedeného v samostatných přílohách č.j. 180-1/2008-8895 a č.j. 150-8/2008-8895, na něž rozhodnutí odkazují. Na jejich základě došlo ke zrušení předmětného materiálu.

Dne 15. 4. 2010 byla správnímu orgánu prvního stupně nahlášena škodná událost na movitém majetku a peněžích u zrušeného vojenského útvaru při rušení majetku. V návaznosti na to byla dne 23. 4. 2010 určena komise k objasnění škody.

Dne 10. 12. 2010 byl vypracován zápis o ocenění skutečné hodnoty majetku (specifikace věcné škody) č.j. 93/6/12-3/2010-5104, a to pro účely řešení škody vzniklé rušením majetku v pravomoci velitele zmíněného VÚ. V tomto zápise je vypracována výše ceny části rušeného majetku v době rušení, tedy výše vzniklé škody na rušeném majetku. V zápise se výslovně uvádí, že *při převodu materiálu do programu ISL zadávalo provozní středisko den přeevidování jako den pořízení materiálu, což neodpovídá skutečnosti a že materiál mohl být už pořízen dříve*. Zároveň byla cena rušeného materiálu vypracována tak, jako by byl skutečný materiál skutečně pořízen v den přeevidování tohoto majetku. Výši škody se zabývala specifikace škody ze dne 22. 12. 2010 č.j. 93/6/12-4/2010-5104, zápis o ocenění skutečné hodnoty majetku (věcné škody) ze dne 22. 12. 2010 č.j. 93/6/12-5/2010-5104 a zpráva o výsledcích objasňování škody ze dne 23. 12. 2010 č.j. 93/6/12-6/2010-5104.

Dne 5. 5. 2011 vydal správní orgán prvního stupně pod č.j. 26-10/2011-5104 vůči oběma žalobcům oznámení o zahájení řízení ve věci náhrady škody za škodu na movitém majetku u výše zmíněného VÚ, způsobenou neoprávněným rušením materiálu MU 4.1 (materiál všeobecného použití) a MU 4.2 (stavební a opevňovací materiál) v průběhu roku 2008. Řízení vedená jak proti žalobci a), tak proti žalobci b) byla téhož dne spojena usnesením téhož jednacího čísla.

K žádosti příslušné oprávněné úřední osoby pro účely ověření dat nutných ke zjištění skutečného stáří zrušeného majetku sdělil ředitel Vojenského zařízení 7103 dne 7. 7. 2011 pod č.j. 8806/2011-7103/22, že *data pořízení ... jsou s největší pravděpodobností data skutečného pořízení (nákupu)*.

Dne 9. 8. 2011 správní orgán prvního stupně vydal pod č.j. 26-10/2011-5104 rozhodnutí o náhradě škody, podle kterého byli oba žalobci povinni zaplatit České republice – žalovanému náhradu škody – každý ve výši 15 997,- Kč – vzniklé nedodržením závazného postupu rušení materiálu v odborných pokynech a zrušením předmětného materiálu MU 4.1, který byl ještě v záruční době, a materiálu 4.2, který nevyčerpal stanovené normy životnosti. K odvolání žalobců ministr obrany svým rozhodnutím ze dne 10. 1. 2012, č.j. 1915/2011-1140 prvostupňové rozhodnutí ze dne 9. 8. 2011 zrušil a věc vrátil služebnímu, resp. správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání. Důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí bylo nedostatečné prokázání naplnění všech znaků odpovědnosti za škody a dále nedostatečné dokázání výše škody. Námitku promlčení uplatněnou žalobcem a) shledal ministr vnitra za neopodstatněnou.

Dne 29. 2. 2012 rozhodl správní orgán prvního stupně rozhodnutím č.j. 26-10/53/2011-5104 opět tak, že žalobci jsou povinni k náhradě vzniklé škody. Ze správního spisu nevyplývá, že by mezi rozhodnutím ministra obrany dne 10. 1. 2012 a mezi rozhodnutím správního orgánu prvního stupně dne 29. 2. 2012 proběhlo další dokazování či šetření v dané věci. Proti tomuto novému rozhodnutí správního orgánu prvního stupně opět podali oba žalobci odvolání, o kterých rozhodl ministr obrany dne 6. 8. 2012 tak, že i nové rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k novému projednání, mj. opět se závěrem, že *služební orgán se dostatečně nevypořádal s otázkou, zda k újmě na majetku Ř-MO došlo v důsledku porušení právního předpisu a příčinnou souvislostí mezi porušením právní povinnosti a vzniklou škodou*. Podle ministra *postup služebního orgánu dále vykazuje vady v dokazování skutečné výše škody, tj. ve vztahu k datům skutečného pořízení majetku a z toho vyplývající „amortizaci“ a posouzení a doložení, zda byl pořízený majetek skutečně v záruční době, resp. nenaplnil dobu životnosti stanovenou vnitřním předpisem*. Zavázal služební orgán tím, že *musí postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a že musí zdokumentovat všechny skutečnosti, které mají pro daný případ vypovídací hodnotu* (mj. k pořízení majetku). Rozhodnutí ministra ze dne 6. 8. 2012 závěrem poukázalo na ust. § 101 odst. 3 zákona o vojácích z povolání, podle něhož *zavinění vojáka prokazuje nadřizený s výjimkou případů uvedených v § 104 a 106 cit. zákona*.

Ze správního spisu vyplývá, že oprávněná úřední osoba konstatovala dne 21. 9. 2012 pod č.j. 26-10/64/2011-5104, že doplnila dokazování v řízení o náhradě škody na neoprávněně rušeném majetku a sdělila žalobcům, že mají možnost se vyjádřit k shromážděným podkladům pro rozhodnutí. Novými, doplněnými poklady jsou podle obsahu správního spisu následující dokumenty: stanovisko správního (služebního) orgánu prvního stupně k odvoláním, seznam rušeného materiálu MU 4.1 a karty materiálu č.j. 26-10/62/2011-5104 o čtyřech listech a seznam rušeného materiálu MU 4.2 a karty materiálu č.j. 26-10/63/2011-5104 o třiceti listech.

Dne 6. 12. 2012 vydal správní orgán prvního stupně v pořadí již třetí rozhodnutí (*rozhodnutí správního orgánu prvního stupně*), proti němuž podali žalobci rovněž odvolání, jež však byla tentokrát *napadeným rozhodnutím* zamítnuta (srov. první odstavec odůvodnění tohoto rozsudku). Tato rozhodnutí (tzn. *napadené rozhodnutí* a *rozhodnutí správního orgánu prvního stupně*), jež uložila oběma žalobcům náhradu škody ve stejné výši jako v předcházejícím průběhu správního řízení, jsou předmětem tohoto soudního přezkumu.

Podle ust. § 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání počíná běžet promlčecí lhůta dnem následujícím po dni, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé.

Podle ust. § 161 odst. 3 a 4 zákona o vojácích z povolání činí lhůta (tzv. subjektivní) k uplatnění nároku na náhradu škody dva roky a počne běžet ode dne, kdy se poškozený dozví o tom, že škoda vznikla, a o tom, kdo za ni odpovídá. Nárok na náhradu škody se však promlčí, nebyl-li uplatněn ve lhůtě tří let, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, ve lhůtě deseti let ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla (tzv. objektivní lhůta); to neplatí, jde-li o škodu na zdraví.

Podle ust. § 159 odst. 1 zákona o vojácích z povolání se nárok promlčí, jestliže nebyl uplatněn ve lhůtě, která je stanovena v tomto zákoně, přičemž k promlčení se přihlídně jen tehdy, jestliže se ten, vůči němuž se nárok uplatňuje, promlčení dovolá. Nárok se uplatňuje podle ust. § 159 odst. 4 zákona o vojácích z povolání tak, že účastník řízení jej uplatňuje podáním u služebního orgánu, *služební orgán rozhodnutím*.

Podle ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 cit. zákona.

Soud se v prvé řadě zabýval námitkou promlčení uplatněnou žalobcem a). Ustanovení § 161 odst. 3 a 4 zákona o vojácích z povolání rozlišují promlčecí lhůtu subjektivní a objektivní. Objektivní promlčecí lhůta počíná běžet od určité skutečnosti a je nezávislá na vědomí poškozeného či škůdce o tom, že tato skutečnost nastala. Podle ust. § 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání je skuteností značící počátek běhu objektivní promlčecí lhůty den následující po dni, kdy mohlo být právo uplatněno poprvé. Naproti tomu subjektivní promlčecí lhůta začíná běžet v souladu s ust. § 161 odst. 3 zákona o vojácích z povolání dnem, kdy se poškozený dozvěděl o tom, že škoda vznikla, a o tom, kdo za ni odpovídá. Právo na náhradu škody se promlčuje uběhnutím té lhůty (objektivní či subjektivní), která uplyne dřív. Následkem uplynutí promlčecí lhůty je promlčení nároku, kdy ten, kdo škodu způsobil, již není povinen plnit. Pokud však plní, nejedná se o bezdůvodné obohacení na straně poškozeného. Pokud je uplatněna námitka promlčení, právo na náhradu škody již nelze poškozenému přiznat.

V daném případě je zásadní běh promlčecí lhůty objektivní. Obě strany se shodují, že v případě majetku státu – lavice polohovací (2 ks) a lavice posilovací (1 ks), byl počátkem promlčecí lhůty den 27. 10. 2008. Promlčecí lhůta ve zbytku předmětného materiálu počala běžet dnem následujícím po dni, kdy mohlo být uplatněno právo na náhradu škody poprvé, tedy den poté, co ke škodě došlo. Ke škodě došlo rozhodnutím o trvalé nepotřebnosti majetku pro stát, tedy dne 30. 6. 2008.

Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (s nímž se napadené rozhodnutí ztotožnilo) vychází z právního předpokladu, že *právo na náhradu škody nebylo v době zahájení správního řízení ve věci objasňování škody promlčeno* (str. 10 rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ve spojení s odůvodněním na str. 5 napadeného rozhodnutí, jež konstatuje, že *právo na náhradu škody nebylo v době zahájení správního řízení ve věci objasňování škody promlčeno*). Tento právní předpoklad však soud nesdílí.

Podle výslovného ust. § 159 odst. 4 zákona o vojácích z povolání uplatňuje nárok služební orgán rozhodnutím. To platí i pro uplatnění nároku ve věci náhrady škody. Uplatňuje-li tedy služební orgán nárok na náhradu škody, musí tak učinit rozhodnutím pravomocným, aby bylo právně zavazující. Chce-li se vystříhat případné námitce promlčení, musí rozhodnutí vydat tak, aby nabylo právní moci ve lhůtě stanovené v § 161 odst. 3, resp. 4 zákona o vojácích z povolání. Podle ust. § 67 odst. 1 správního řádu rozhodnutím správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva nebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách. Zahájení správního řízení však nemá povahu rozhodnutí ve smyslu ust. § 67 správního řádu a není proto uplatněním nároku podle ust. § 159 odst. 4 zákona o vojácích z povolání.

Úkonem, kterým právně relevantně uplatnil služební orgán (správní orgán prvního stupně) nárok v souladu s ust. § 159 odst. 4 zákona o vojácích z povolání, je v pořadí třetí *rozhodnutí správního orgánu prvního stupně*, tedy rozhodnutí náčelníka Vojenské policie ze dne 6. 12. 2012 č.j. 26-10/66/2011-5104, jež nabylo právní moci, jakmile nabylo právní moci i *napadené rozhodnutí* odvolacího orgánu (tj. ministra).

Za uplatnění nároku však nelze považovat ve skutečnosti v pořadí „první“ rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ve věci náhrady škody, tedy rozhodnutí ze dne 9. 8. 2011 č.j. 26-10/2011-5104, protože toto rozhodnutí bylo odvolacím orgánem (ministrem) zrušeno a nikdy nenabylo právní moci. Stejně tak nenabylo právní moci ani v pořadí druhé rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

V této souvislosti se soud zabýval otázkou, zda k uplatnění nároku podle ust. § 159 odst. 4 zákona o vojácích z povolání může dojít již samotným vydáním rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bez ohledu na to, kdy nabude právní moci, anebo až rozhodnutím v okamžiku, kdy nabude právní moci. Podle cit. ustanovení uplatňuje služební orgán nárok rozhodnutím. Avšak teprve v okamžiku, kdy nabude rozhodnutí právní moci, je závazné, neměnné a vytváří překážku *rei iudicatae* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2006 č.j. 5 Afs 42/2004-61, publikovaný pod č. 954/2006 Sb. NSS, který se týká obdobného právního posouzení, byť se zde jednalo o daňovou věc a běh prekluzivní lhůty). K uplatnění nároku služebním orgánem podle ust. § 159 odst. 4 zákona o vojácích z povolání proto dojde až dnem nabytí právní moci rozhodnutí o náhradě škody podle citovaného zákona. Jinými slovy, resp. slovy uvedeného judikátu, *bylo rozhodnutí v řízení perfektní, je nutné, aby nabylo právní moci*.

Nelze též přehlédnout, že podle ust. § 74 odst. 1 správního řádu je rozhodnutí vykonatelné nabytím právní moci nebo pozdějším dnem, který je v jeho výrokové části uveden. Rozhodnutí je předběžně vykonatelné, pokud odvolání nemá odkladný účinek. Podle odstavce 3 tohoto ustanovení pak ustanovení o vykonatelnosti platí obdobně i pro jiné právní účinky rozhodnutí. Odvolání podané proti rozhodnutí o náhradě škody podle zákona o vojácích z povolání má odkladný účinek (§ 150 cit. zákona *a contrario* a zároveň ve spojení s ust. § 145 odst. 1 písm. c/ téhož zákona); rozhodnutí o náhradě škody tedy působí právní účinky předpokládané v ust. § 159 odst. 4 zákona o vojácích z povolání (uplatnění nároku) až dnem, kdy nabude právní moci.

Až rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 6. 12. 2012, č.j. 26-10/66/2011-5104, nabylo právní moci; předešla rozhodnutí správního orgánu prvního stupně právní moci nikdy nenabyla a nemohla tak být uplatněním nároku ve smyslu § 159 odst. 1 a odst. 4 zákona

o vojácích. Tento závěr je podstatný a rozhodující pro to, aby v dalším správním řízení příslušné správní orgány posoudily skutečnost, zda v dané věci budou respektovat námitku promlčení uplatněnou žalobcem a).

Dále se soud zabýval námitkou společnou oběma žalobcům, a sice námitkou samotné existence, resp. neexistence způsobené škody včetně její výše.

Imanentní podmínkou pro uplatňování náhrady škody po škůdci je vznik škody (újmy). Pokud žádná škoda nevznikla nebo její vznik nelze doložit, nelze náhradu vymáhat. V otázce, zda vůbec vznikla škoda, popř. v jaké výši, je správní spis nekonzistentní a závěry obsažené v napadeném rozhodnutí, resp. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nemají oporu v předloženém správním spise.

Žalovaný, resp. správní orgán prvního stupně, opírá svůj názor o vzniku škody na majetku České republiky tím, že předmětný majetek byl zrušen před vypršením data jeho životnosti a jako takový byl (musel být) způsobilý k užívání. Z údajů obsažených ve správním spise ale nelze tento závěr jednoznačně dovodit, neboť z nich nelze ani s jistotou určit počátek běhu doby životnosti předmětného materiálu, a to proto, že byl v průběhu řízení významně zpochybněn. Jak vyplývá ze zápisu o ocenění, minimálně u některých položek předmětného materiálu panovala již v roce 2010 pochybnost o tom, zda datum pořízení materiálu uvedené v systému ISL odpovídá skutečnému datu pořízení (*„při převodu materiálu do programu ISL zadávalo provozní středisko den převidování jako den pořízení materiálu, což neodpovídá skutečnosti. Materiál mohl být pořízen už dříve“*). Tyto pochybnosti o skutečném datu pořízení předmětného materiálu nebyly vyvráceny ani výsledkem svědka uskutečněným dne 17. 6. 2011 (viz protokol č.j. 26-10/2011-5104, založený ve správním spise pod poř. č. 42), kdy z výsledku vyplynulo, že data pořízení materiálu uvedená v systému ISL a data skutečného pořízení materiálu se liší (*„při převodu materiálu do systému ISL VUSS zadávala jako datum pořízení materiálu datum zadání do systému ISL“*). Toto tvrzení svědek dokonce doložil předložením účetního dokladu vztahujícího se k materiálu pohovka ev.č. 01.01.09174. Správnímu orgánu prvního stupně bylo k jeho dotazu výslovně sděleno (přípis ze dne 7. 7. 2011 č.j. 8806/2011-7103/22, založený ve správním spise pod poř. č. 45), že *„data pořízení (rozumí se předmětného, zrušeného majetku) ... jsou s největší pravděpodobností data skutečného pořízení (nákupu).“* Ani sdělení ředitele Vojenského zařízení 7103 tak s určitostí nedalo odpověď na otázku, zda data pořízení materiálu uvedená v systému ISL odpovídají datům skutečného pořízení předmětného materiálu (a to už jen proto, že toto sdělení není v rozporu ani s možností, že data pořízení uvedená v systému ISL jsou fiktivní, ani s možností, že jsou skutečná). Domněnka uvedená v tomto stanovisku (*„s největší pravděpodobností...“*) je tak pouhou teorií, na jejímž základě nelze bez dalšího (bez důkazů tuto teorii podporujících) dále stavět. S ohledem na shora uvedené není zřejmé, proč správní orgán prvního stupně (a posléze správní orgán druhého stupně) vzal za jednoznačná jako data pořízení právě data uvedená v systému ISL.

Podle ust. § 3 správního řádu je správní orgán povinen postupovat tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Skutkový stav se zjišťuje především na základě provedených důkazů, kdy takto maximálně objektivně procesně zjištěné skutečnosti nelze zaměňovat s konstatováním právního názoru, které se opírá v zásadě jen o domněnku, nikoli fakta prokázaná a doložená dokazováním. *Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně* se dostatečně nevypořádalo s rozhodnutím správního orgánu druhého stupně ze dne 6. 8. 2012, které poukázalo na *vady v dokazování skutečné výše škody, tj. ve vztahu k datům skutečného pořízení majetku*. Rozpory, které vyplynuly ze správního spisu, nevzal

správní orgán do úvahy a spokojil se s tím, že podklady vztahující se k datům pořízení předmětného materiálu nelze dohledat, přičemž vzal za své domněnku, že data pořízení materiálu uvedená v systému jsou „s největší pravděpodobností data skutečného pořízení.“ Správní orgán prvního stupně odůvodnil své rozhodnutí *konstatováním, že materiál, který byl u VÚ zrušen a zlikvidován, nenaplnil stanovené normy životnosti* (str. 11 a 14 rozhodnutí správního orgánu prvního stupně), místo toho, aby takovou skutečnost, která je rozhodná vůbec pro určení existence škody a její výše, prokázal a doložil na základě dokazování učiněného podle ust. § 51 a násl. správního řádu. Správní orgány obou stupňů tak zatížily řízení neunesením důkazního břemene ohledně samotného vzniku škody a nedostatečným zjištěním skutkového stavu.

Vzhledem ke skutečnosti, že se správním orgánům nepodařilo ani v dalším řízení, jež následovalo po druhém zrušení rozhodnutí služebního orgánu prvního stupně, prokázat a doložit, zda vůbec vznikla tvrzená škoda, soud se již nezabýval dalšími námitkami žalobců týkajícími se jejich odpovědnosti za vzniklou škodu, neboť úvaha o vzniku odpovědnosti za škodu může přicházet v úvahu pouze tehdy, je-li postaveno najisto, že vznikla škoda.

S ohledem na shora uvedené soud dospěl k závěru, že v daném případě skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu a že ve věci došlo k podstatnému porušení ustanovení o správním řízení, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. *Napadené rozhodnutí* proto zrušil (§ 76 odst. 1 písm. b) a c) s. ř. s.) a věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci měli ve věci úspěch, proto jim soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tu představuje u každého z nich zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000,- Kč za žalobu a dále ji představují náklady na zastoupení advokátem za dva úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení a podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů) po 3 100,- Kč (§ 7 bod 5. ve vazbě na § 9 odst. 4 písm. d) cit. vyhlášky) a dále režijní paušál ve výši 2 x 300,- Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky. Odměna za zastoupení se zvyšuje o daň z přidané hodnoty, tzn. o 21% z částky 6 800,- Kč, tedy o 1 428,- Kč. Každému ze žalobců tak žalovaný nahradí náklady řízení ve výši 11 228,- Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. července 2015

JUDr. Jan Ryba
předseda senátu